

Pyyntö

OKM/34/040/2017

9.5.2017

Jakelussa mainituille

Viite Datanhallinnan ja laskennan tutkimusinfrastruktuuriympäristön ja palveluiden kehittämisohjelma

Asia **Jäsenehdotuspyyntö ohjausryhmään**

Tietoaineistojen määrä ja koko kasvavat – niin myös data-analysoinnin mahdollisuudet. Dataintensiivisyys ja siihen liittyvät mahdollisuudet kehittää laskentamenetelmiä, laskennan infrastruktuureita ja erilaisten aineistojen hyödyntämistä tuovat kaikki tieteenalat uusien mahdollisuuksien äärelle. Aineistoista on mahdollista saada vastauksia kysymyksiin, joita emme osaa vielä edes asettaa, koska ne sisältävät nykyisistä ajattelutavoista poikkeavia näkökulmia. Avoimuus toimintatapana tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa tuo tarjolle lähteitä, joiden käyttö on aiemmin ollut rajallista tai jollaisen kerääminen useampaan kertaan on ainakin hidastanut uusia läpimurtoja.

Kehittämisohjelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa yhdessä tutkimus- ja innovaatiotoimijoiden kanssa vuosien 2017–2021 aikana datanhallinnan ja laskennan tutkimusinfrastruktuurien kehittämisohjelman.

Kehittämisohjelman tavoitteena on investoida datanhallinnan ja laskennan infrastruktuureihin sekä niihin liittyviin palveluihin. Kehittämisohjelmalla päivitetään alan infrastruktuureja kansainvälisen yhteistyön varmistavalle tasolle, parannetaan tutkimuksen ja koulutuksen palveluita sekä toteutetaan hallitusohjelman digitalisaatiotavoitetta. Kansainvälisestä näkökulmasta kehittämisohjelmassa huomioidaan erityisesti alan eurooppalainen tutkimusinfrastruktuuripolitiikkakehitys. Osaamistason nostamisella ja kyvykkyyksien lisäämisellä tuetaan myös niin julkisen hallinnon kuin elinkeinoelämän hyötyjä.

Suomalaisilla korkeakouluilla on ollut käytössään keskitetysti organisoitu kansainvälisen tason suurteholaskennan ympäristö Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n tarjoamana. Nykyinen laskentaympäristö ei datojen merkityksen kasvun takia ole enää tarpeiden tasalla. Suurteholaskennan rinnalle on tullut tarve tallentaa aiempaa suurempia aineistoja ja saada aineistot tallennustilasta käyttöön aiempaa useammin ja nopeammin. Myös tieteellisen laskennan tarve on edelleen olemassa, ja siltä osin kun sitä tehdään suurteholaskimilla, on nykyinen laskentaympäristö elinkaarensa loppupuolella.

Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyö sekä datanhallinnan ja tieteellisen laskennan mahdollisuuksien hyödyntäminen aiempaa laajemmin kaikilla tieteenaloilla tarkoittaa kasvavia datanhallinnan ja laskennan käyttäjämääriä, mikä osaltaan perustelee alan tutkimusinfrastruktuurien päivittämistä. Tarjoamalla infrastruktuurin ja siihen liittyvät palvelut käytettäväksi korkeakoulujen lisäksi laajemmin pystymme edistämään osaamis pohjaisen kasvun mahdollisuuksia yhteiskunnassamme.

Ohjausryhmä

Datanhallinnan ja laskennan kehittämisohjelmalle asetetaan ministeriöiden, tutkimusorganisaatioiden ja yrityskehittämisen edustajista koostuva ohjausryhmä, joka vastaa kehittämisohjelman eri kokonaisuuksista ja niiden kytkemisestä toisiinsa.

Asetettavan ohjausryhmän tehtävät:

- Huolehtii datanhallinnan ja tieteellisen laskennan osalta tutkimusinfrastruktuurin ja palvelujen laajasti osallistavien yhteistyörakenteiden toteutumisesta, tutkimusinfrastruktuurin arvioinnista ja priorisoinnista sekä yhteishankintojen koordinoinnista.
- Aktivoi datanhallintaa tarvitsevaa ja tieteellistä laskentaa hyödyntävää tutkimusta ja koulutusta eri tieteenaloilla ja kartoittaa tilanteen muun muassa ohjauksen keinoin. Keinoja ovat menetelmien ja palveluiden käytön aktivointi erityisesti datanhallinnan ja laskennan menetelmien näkökulmasta sekä uusilla että aloittavilla aloilla korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Edistää tässä kokonaisuudessa valtioneuvoston ministeriöiden yhteistyötä tutkimustoimijoiden ohjauksessa sekä seuraa toimivaltaisten tahojen edistymistä kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamisessa.
- Varmistaa alan tutkimukseen ja koulutukseen liittyvien tulosten laajan vaikuttavuuden yhteiskunnassa. Hankkeessa panostetaan muun muassa massadatan, omadatan, robotiikan, tekoälyn sekä muiden nopeasti kehittyvien tutkimusmenetelmien laajaan vaikuttavuuteen mukaan lukien innovaatiopotentiali. Edistää tässä kokonaisuudessa valtioneuvoston ministeriöiden yhteistyötä tutkimustoimijoiden ohjauksessa sekä seuraa toimivaltaisten tahojen edistymistä kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamisessa.

Ohjausryhmä voi asettaa alatyöryhmiä työnsä tueksi.

Jäsenet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää, että ehdotatte ohjausryhmään organisaatiostanne kahta vaihtoehtoista edustajaa (mies ja nainen) 31.5.2017 mennessä. Ministeriöiden ehdokkaiden toivotaan edustavan hallinnonalan tutkimusorganisaatiota ohjaavaa tahoa. Tutkimuslaitosten, Unifin ja Arenen ehdokkaiden toivotaan olevan kehittämisohjelman piiriin kuuluvien tutkimusalojen tai -menetelmien asiantuntijoita.

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Opetusneuvos

Paavo-Petri Ahonen

Jakelu

- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Suomen yliopistot UNIFI ry
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
- Tutkimuslaitosten johtajien neuvosto
- Suomen Akatemia
- Innovaatorahoituskeskus Tekes
- ABB Finland
- Tieteellisen laskennan yhteistyöfoorumi